

BÖLÜM 3: YÖNTEMLER

İnsan, bir şeylere ulaşmak adına, her zaman yollara, yöntemlere, tekniklere, detaylara ihtiyaç duymuştur. Yemek yaparken tariflere göre hareket ederiz, tarla sürerken mevsimine göre hareket ederiz, ilaç üretirken reçetesine göre malzemeleri belirleriz, bir yere ulaşmak için haritaya bakarız, bir problem çözmek için geçmiş deneyimleri inceleriz... Bazen parçalarız, bazen birleştiririz, fakat belli yöntemlere göre bir şeyler yapmaya çalışırız.

Hep birlikte, Kurtuluş hedefine ulaşmak adına, sorunları tespit etmemiz, yöntemleri bilmemiz ve buna göre hareket etmemiz önemlidir. Bu kapsamda, bizlere yardımcı olacak felsefi, dini, bilimsel, siyasi yöntemleri, elden geldiğince açık derlemeye çalıştım.

I. Felsefi & Dini Yöntemler

1-Diyalektik Yöntem- Karşıtlar Birliği, 2-Tümevarım & Tümdengelim Yöntemi, 3-Neden & Sonuç Birliği, 4-Şeylerin Zorunlu Birliği, 5-Amaç & Araç Birliği, 6-Teori & Pratik Birliği, 7-Hareketin Zorunluluğu

II. Siyasi ve Toplumsal

1-Birlik ve Dayanışma, 2-Kurtuluş & Mücadele Birliği, 3-Düşünce, Eylem ve Söz Birliği

III. Bilimsel Yöntemler

1-Bilimsel Yöntem, 2-Descartes Yöntemi

IV. Kişisel Çıkarımlar

1-Derecelik Teorisi, 2-Tanımlar ve Kavramlar Birliği, 3-Zaman ve Mekân

I. FELSEFİ & DİNİ YÖNTEMLER

- a) Diyalektik Yöntem ya da Karşıtlar Birliği olarak ortaya çıkan yöntem bize, sonuca akılcı yollardan ulaşma biçimleri ile çatışma ve birliğin kaçınılmaz olduğunu gösterir. Fikirler tartışmaya açık olmalıdır. Varlık ve yokluk, oluş ve yok oluş birdir, ardıdır. Çözüm sentezden geçer ve karşıtlar, karşılıklı olarak birbirine dönüşebilir ve birlik halinde yaşayabilir. Sentez, karşıtların çatışması ve birliğinden meydana gelir.
- b) Tümevarım & Tümdengelim Yöntemleri; konuyu, tüm ayrıntıları gözeterek bütünüyle incelemek şeklinde ortaya çıkar. Tümevarım, “özelden genel sonuçlar elde etmek.” anlamına gelirken, tümdengelim, ‘bir sonraki bir önceki ile bütündür’, der. Tanımlamak, ilişkilendirmek ve sonuç çıkarmak için kullanılan yöntemler, basitten bütüne ya da bütünden basite ulaşmak için kullanılır.
- c) Neden & Sonuç Birliği; Nedenler sonuçlara, sonuçlar da nedenlere gebedir. Her şey birbirine bağlıdır. Her nedenin bir sonucu ve her sonucun bir nedeni vardır. Gerçekten bilmek nedenleri bilmek ile mümkündür. Her sonucun maddi nedeni, biçimsel (formel) nedeni, fiili (etkin) nedeni ve ereksel (amaç) bir nedeni vardır.

- d) Şeylerin Zorunlu Birliği; Evrende nesneler arasında bir uyum yasası vardır. Her şey birbirine bağlıdır ve her şey bütünü bir parçasıdır. Her şey akış halindedir. Madde ve insan, tanrının parçaları olduğundan, değişim her şey açısından mümkündür ve kaçınılmazdır. Kartezyen düalizm de zihin (ruh) ve beden birliği üzerine kurulmuştur.
- e) Amaç & Araç Birliği: **Amaç ile araçlar arasında önemli ve kaçınılmaz bir bağlantı vardır.** Amacı sonuç olarak düşünürsek, araçlar da sonuca giden yoldaki süreçlerdir. Bu noktada sonuç da süreçler de değerlidir. Günümüzde sürekli karıştırdığımız mesele ise araçların amacın daha üstün tutulması ya da araçların amaca giden yolda önemsiz şeylermiş gibi değerlendirilmesidir. Amaç ile araç arasındaki dengeyi her zaman gözetmek gerekir.
- Bir örnek ile izah edelim; amacınız açlığını gidermek için doymak. Bunun için bir şeyler yemeniz gerekir. Bir ekmek ile de doyabilirsiniz veya besin değeri yüksek gıdalardan yapılmış bir yemek ile de doyabilirsiniz. İki şekilde de amacınıza ulaştınız, fakat hangisi daha sağlıklı? Görüldüğü gibi amacın önemli olduğu kadar araçlar da önemlidir.
- f) Teori & Pratik Birliği; Teori ve pratik ayrılmaz süreçlerdir, her zaman birbirini takip eder ve her zaman birbirinin varlığına muhtaçtır. Bu süreçleri birbirinden ayırmak ya da herhangi birini yok saymak imkânsız ve gereksizdir.
- g) Hareketin Zorunluluğu; Evrende yalnızca değişim vardır. Katı olan her şey önce erir, sonra buharlaşır. Eğer hareket ve zaman ezeli ise bu durumda hareket ve zamanı barındıran alem de ezeli olacaktır. Hareketin, **Lineer (doğrusal)**, **Döngüsel (Yörüngeli ya da zamanlı)** ve **Sıçramalı** olmak üzere üç şekli vardır.

II. SİYASİ & TOPLUMSAL YÖNTEMLER

- a) Diyalog, Birlik ve Dayanışma, yeni düzenin temeli olacaktır. Toplumsal hayat birliği, farklı kültür, zekâ, anlayış, inanç, hayal, istek, ideoloji sahibi olan bireylerin ve kitlelerin karşılıklı sevgi, saygı, hoşgörü ilkeleri altında özgür ve eşit yaşamalarını anlamına gelir. Bu topraklarda hepimiz birbirimize bağımlıyız, yaptıklarımız da yapmadıklarımız da başkasını etkilemekte. Bu yüzden bir ülkü ve ilke birliği etrafında bütünleşmeliyiz, herkes kendini güvende hissetmeli, farklı yaşam tarzları saygı ile karşılanmalı, ciddiye alınmalıyız, herkese eşit fırsatlar verilmeli.
- b) Kurtuluş & Mücadele Birliği; Kurtuluş ancak, akıl, duygu, deneyim, sağduyu ve inanca dayalı kültürel sentez olarak ortaya çıkacak birlikteliğin sonucu olacaktır. Özgürleşmek için, bir olmak ve örgütlenmek zorundayız.
- c) Düşünce, Eylem ve Söz Birliği; Söz ve eylem arasında tutarlılık olmalıdır. Bir düşünce başka bir düşünce ile zenginleşebilir ve düşünce, eylem ve söz birliğini oluşturur.

III. BİLİMSEL YÖNTEMLER

- a) Bilimsel Yöntem kapsamında, sırası ile sorun tanımlanır, veriler toplanır, çözüm önerileri ortaya atılır, araştırma yöntemi geliştirilir, deneyler yapılır, teori ve genel kanunlara ulaşılır. Bilimsel Yöntem Özellikleri: Olgusaldır, Gözlemlenebilir, Sistemlidir, Akılcıdır, Genelleyicidir, Evrenseldir, Birikimlidir, Kayıtlıdır, Görelidir, Tartışılabilir, Kesinlik yoktur, Şüphencilik vardır.
- b) Descartes Yöntemi ile doğruya ulaşmak için dört kural temel alınmıştır. (1) Apaçık bir biçimde doğru olduğunu bilmeden hiçbir şeyi doğru kabul etme. (2) Daha kolay çözümlmek için, zorlukları küçük parçalara ayır. (3) Düşünceleri bir sıraya göre kolaydan karmaşığa doğru düzenle, sırala. (4) Hiçbir şeyi eksik bırakmadığından emin olmak için sayım yap, not al, tekrar gözden geçir, kontrol et.

IV. KİŞİSEL ÇIKARIMLAR

- a) Derecelik Teorisi: Buna göre her insanın, özelliğın, kavramın ve durumun bir derecesi vardır. Dereceler kişiden kişiye, zamandan zamana ya da mekâna göre değişiklik gösterebilir. Eşitliğin dereceleri kişiden kişiye değişir, özgürlük dereceleri duruma göre değişir, birinin inancının derecesi bile bir başkasına göre değişkenlik gösterebilir... Daha anlaşılır olmak gerekir ise her yalan söyleyen yalancı olmaz, birinin yalancı olması için bunu çoğunlukla ve sürekli yapması lazım. Her yanlış iş yapan, sahte iş yapan sahtekâr olmaz. Sahtekâr olan kişi, sahte işleri bilinçli şekilde tekrarlaması gerekir. Adalet vardır ama dereceli olarak kişiden kişiye, ülkeden ülkeye değişir. Ahlaki kurallar vardır ama dereceli olarak değişir. Dürüstlük vardır ama dereceli olarak kişiden kişiye değişir.
- b) Tanımlar ve Kavramlar Birliği: Her olgu, her kavram farklı disiplinlere göre farklı değerlendirilebilir. Herhangi bir kavramı din başka, bilim başka, felsefe başka bir şekilde değerlendirebilir. Bu farklılıkların hepsi yaşamın ve evrenin çok yönlülüğünün birer parçasıdır. Dinin alanı ayrı, bilimin alanı ayrı, siyasetin alanı ayrıdır. Bazen bir sonuca ulaşmak için hepsi fikir beyan edebilir, bazen de birbirlerinin işlerine karışmaları gerekmez bile.

*Bir portakalı ele alalım. 'Portakal turuncu renktedir', dediğimizde bu **fiziğin** konusudur. 'Beş portakal bir kilogram gelir.' dediğimizde, bu **teknolojinin** alanıdır, sayılar ise **matematiğin**. 'Portakal ne kadar pahalı.' dendiğinde **ekonomiyi** ilgilendirir. 'Portakalın gıda değeri ve iç yapısı' ile **kimya** ilgilendirir. 'Terazide hile yapıldığında' **hukuk** devreye girer. 'Portakal nimettir.' dediğimizde ise **dinin** alanına girer.*

Her şeyin dışında bir de **siyasi irade** vardır ki tanımlamaları bir yana bırakın her şeyi kontrol edebilir. Portakalın fiyatını, vergi oranını belirler. İstese ülkede portakal yenmesini yasaklar. İstese ülkede o kadar çok portakal üretilmesini sağlar. İstese tüm portakal tarlalarını imara açıp binalar diktirebilir.

- c) Zaman ve Mekâna Bağlı Değerlendirmeler: Tanımlar ve kavramlar birliğine ek olarak, olguları ve olayları zamanın ve mekânın varlığından bağımsız değerlendirmek anlamsız ve tehlikeli sonuçlara yöneltebilir. Geçmişte yaşanmış bir olayı yorumlarda o zamanın şartlarını gözeterek değerlendirme yapmalıyız. Kanunlar ve kurallar zamanın şartları, ilkeleri, teknolojileri ya da düşünme yapısına göre belirlenir. Çok basit bir örnek olarak, bir evin 20 sene önceki fiyatı ile bugünkü fiyatı farklıdır. Yine bir evin ülkemizdeki ve başka bir ülkedeki fiyatı da farklıdır. Veya 80 sene önceki bir kural bugün için geçersiz olabilir.